

Guia docent de l'assignatura "Ensenyament i aprenentatge del coneixement del medi natural, social i cultural" 2011/2012

Codi: 102046
Crèdits ECTS: 10

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2500798 Educació primària	896 Graduat en Educació Primària	OB	2	A

Contacte

Nom : Neus González Monfort
Email : Neus.Gonzalez@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Algun grup íntegre en anglès: No
Algun grup íntegre en català: Sí
Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Objectius i contextualització

- Analitzar el currículum d'Educació Primària de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural.
- Interpretar el currículum en funció dels diversos criteris que es poden tenir en compte per seleccionar, organitzar o seqüenciar els continguts escolars relatius a l'estudi de la natura i la societat.
- Identificar i valorar les aportacions de les ciències experimentals a l'ensenyament i l'aprenentatge, per a la definició d'una ciència escolar.
- Identificar i valorar les aportacions de les ciències socials, la geografia i la història a l'ensenyament i l'aprenentatge, per a la construcció a l'escola d'un espai geogràfic, d'un temps històric i d'uns estudis socials a l'escola.

Competències i resultats d'aprenentatge

1540:EEP01 - Conèixer les àrees curricular de l'Educació Primària, la relació interdisciplinària entre elles, els criteris d'evaluació i el cos de coneixements didàctics en torn als processos d'ensenyament i aprenentatge respectius.

1540:E01.04 - Identificar i analitzar els aspectes d'interdisciplinarietat presents al currículum, tenint en compte aspectes dels continguts, de la metodologia d'ensenyament i dels processos d'aprenentatge de les ciències socials i experimentals.

1540:G03 - Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

1540:G03.04 - Ser capaç de defensar les pròpies conviccions acceptant i valorant l'existència d'opinions o judicis diferents.

1540:MP25 - Comprendre els principis bàsics i les lleis fonamentals de les ciències experimentals (Física, Química, Biologia i Geologia).

1540:MP25.01 - Ser capaç d'utilitzar els models bàsics de les ciències experimentals per interpretar i actuar sobre els fenòmens de la vida quotidiana.

1540:MP26 - Conèixer el currículum escolar d'aquestes ciències.

1540:MP26.01 - Identificar les finalitats, continguts i estructura de les ciències experimentals en el

currículum de medi natural a l'educació primària.

1540:MP26.02 - Aplicar els models de les ciències experimentals en el desenvolupament del currículum de Coneixement del Medi.

1540:MP30 - Desenvolupar i avaluar continguts del currículum mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure l'adquisició de competències bàsiques en els estudiants.

1540:MP30.01 - Saber dissenyar seqüències didàctiques i avaluar-les, a partir de recursos didàctics coherents.

1540:MP30.02 - Ser capaç de desenvolupar en l'alumnat competències bàsiques a partir del currículum de Coneixement del Medi.

1540:MP31 - Comprendre els principis bàsics de les ciències socials.

1540:MP31.01 - Ser capaç d'utilitzar el coneixement social per interpretar i actuar sobre els fenòmens de la vida quotidiana.

1540:MP32 - Conèixer el currículum bàsic de les ciències socials.

1540:MP32.01 - Identificar les finalitats, continguts i estructura de les ciències socials en el currículum de medi social a l'educació primària.

1540:MP32.02 - Aplicar els models d'ensenyament de les ciències socials en el desenvolupament del currículum de Coneixement del Medi.

1540:MP37 - Desenvolupar i avaluar continguts del currículum mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure les competències corresponents als estudiants.

1540:MP37.01 - Saber interpretar els continguts de Coneixement del Medi i avaluar els aprenentatges amb materials curriculars i recursos pertinents.

1540:MP37.03 - Relacionar correctament els continguts de Coneixement del Medi amb les possibles aportacions a les competències corresponents.

1540:T08 - Mantenir una actitud de respecte cap al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, actituds i pràctiques sostenibles, que tinguin en compte la igualtat de gènere, l'equitat i el respecte cap als drets humans.

1540:T08.01 - Demostrar que s'identifiquen, es practiquen i es defensen actituds de sostenibilitat enfront del món natural.

1540:T08.02 - Demostrar que s'identifiquen, es practiquen i es defensen actituds d'igualtat de gènere.

1540:T08.03 - Demostrar que s'identifiquen, es practiquen i es defensen els drets humans com a coneixement i instrument per a la convivència.

Continguts

- Finalitats de l'ensenyament i aprenentatge del medi natural i social.
- L'evolució del Currículum de Coneixement del Medi a l'escola primària, la seva estructura i característiques actuals.
- Les competències a l'àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural.
- Globalització, interdisciplinarietat i transdisciplinarietat en l'estudi del medi natural i social. Les sortides i el treball de camp.
- Tipologies de continguts i criteris de selecció en la ciència escolar.
- Tipologies de continguts i criteris de selecció en els estudis socials.
- La seqüenciació de les activitats en el Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural
- L'avaluació a l'àrea de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural. Gestió d'aula, treball interactiu i cooperatiu
- Caracterització de la ciència escolar: una ciència que ensenya a pensar, a fer i a parlar.
- La ciència escolar: l'estudi de l'ésser viu.
- La ciència escolar: l'estudi de la matèria i l'energia.
- Introducció als models d'ensenyament de l'espai geogràfic.
- Introducció als models d'ensenyament del temps històric.
- Les aportacions de les ciències socials a l'ensenyament i l'aprenentatge: els estudis socials a l'escola.

Metodologia

Aquesta assignatura s'ha planificat tenint en compte que hi haurà:

- exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari
- debats i discussions en grups reduïts per part de l'alumnat per analitzar i elaborar informes d'avaluació, estudi i/o resolució de casos
- aprenentatge cooperatiu per part de l'alumnat per aprofundir en els continguts i temàriques treballades durant les exposicions magistrals

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
(gran grup) Exposicions del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.	43	1.72	1540:G03.04 , 1540:MP25.01 , 1540:MP26.02 , 1540:MP30.02 , 1540:MP31.01 , 1540:MP30.01
(gran grup) Treball de camp - sortida a un camp d'aprenentatge	15	0.6	1540:E01.04
(petit grup= Espai de treball en grup reduït tutoritzat pel professorat per analitzar o elaborar materials curriculars, l'estudi i/o resolució de casos, activitats de camp i/o laboratori, per aprofundir en les temàtiques proposades.	25	1.0	1540:MP32.02 , 1540:T08.03 , 1540:T08.02 , 1540:MP37.01 , 1540:T08.01
Tipus: Supervisades			
Revisió i avaluació dels treballs realitzats (informes, estudis de cas, pòsters, exposicions, pràctiques de laboratori, treballs de camp...)	42	1.68	
Tipus: Autònomes			
Anàlisi de lectures i propostes d'innovació didàctica, realització d'informes, disseny d'activitats, anàlisi i resolució de casos.	125	5.0	1540:MP26.01 , 1540:MP32.01 , 1540:MP37.03 , 1540:MP37.01

Avaluació

- Per obtenir una qualificació final positiva de l'assignatura s'ha d'haver superat (amb un mínim de 5 sobre 10) cada un dels blocs d'avaluació descrits (bloc 1 individual i bloc 2 grupal).
- L'assistència a les classes és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari es considerarà "no presentat".

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Avaluació individual dels	50%	0	0.0	1540:G03.04 , 1540:MP25.01 , 1540:MP26.01 ,

coneixements adquirits (inclou prova escrita de síntesi o examen. Bloc 1, individual)				1540:MP30.02 , 1540:MP32.01 , 1540:MP37.01 , 1540:T08.01 , 1540:T08.03 , 1540:T08.02 , 1540:MP37.03 , 1540:MP32.02 , 1540:MP31.01 , 1540:MP26.02
Presentació de l'anàlisi fet sobre el treball de camp, les sortides i la interdisciplinarietat (bloc 2, grupal)	20%	0	0.0	1540:E01.04 , 1540:MP30.01
Realització dels informes pertinents a cadascun dels continguts a treballar (bloc 2, grupal)	30%	0	0.0	1540:G03.04 , 1540:MP32.01 , 1540:MP37.01 , 1540:T08.03 , 1540:T08.02 , 1540:T08.01 , 1540:MP37.03 , 1540:MP32.02 , 1540:MP31.01 , 1540:MP25.01 , 1540:MP26.01 , 1540:MP30.02 , 1540:MP26.02

Bibliografia

Bale, J. (1989). *Didáctica de la geografía en la escuela primaria*, Madrid: MEC/Morata.

Batllo, R. (1995). Percepció i representació de l'espai. Una didàctica de l'espai. *Guix*, 208: 5-11.

Benejam, P. (1997). Las finalidades de la educación social. Benejam, P. y Pagès, J. (coord.) (1997). *Enseñar y aprender Ciencias Sociales, Geografía e Historia*. Barcelona, ICE / Universidad de Barcelona / Horsori, 33-51.

Benloch, M. et al. (2005) *Curs per a l'actualització de l'ensenyament/aprenentatge de les ciències naturals*. Barcelona: Departament d'educació

Canals, R. (2009). La evaluación de la competencia social y ciudadana. *Aula de Innovación Educativa*, 187: 16-21.

Català, M. et al (2002) *Las ciencias en la escuela. Teorías y prácticas*. Barcelona: Graó

Cooper, H. (2002). *Didáctica de la historia en la educación infantil y primaria*. Madrid: Morata.

Driver, R. I alt (1989) *Ideas científicas de la infancia y la adolescencia*. Madrid. Morata.

Fien, J. (1993). Geografía, sociedad y vida cotidiana. *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 21: 73-90.

Izquierdo, M.; Aliberas, J. (2004) *Pensar, actuar i parlar a la classe de ciències*. Bellaterra: Servei de Publicacions UAB

Jorba, J.; Sanmartí, N. (1994) *Enseñar, aprender y evaluar: un proceso de regulación continua*. Madrid: Centro de Investigación y Documentación Educativa

Novak, J.D. i Gowing, D.B. (1988) *Aprendiendo a aprender*. Barcelona. Martínez Roca.

Pagès, J. (2009). Competència social y ciudadana. *Aula de Innovación Educativa*, 187. Pàg. 7-11. 12-15.

Pujol, R.M. (2001). Les ciències, més que mai, poden ser una eina per formar ciutadans i ciutadanes. *Perspectiva escolar*, 257, 2-8.

Pujol, R.M. (2003) *Didáctica de les Ciències en la educación primaria*. Madrid: Síntesis

Sanmartí, N. (2007) *10 ideas clave. Evaluar para aprender*. Barcelona: Graó

Santisteban, A. (2009). Cómo trabajar en clase la competencia social y ciudadana. *Aula de Innovación Educativa*, 187.

Santisteban, A. ; Pagès, J. (2006). La enseñanza de la historia en la educación primaria. Casas, M. - Tomàs,

C. (coord.) *Educación Primaria. Orientaciones y Recursos*, pàg. 468/129-468/160. Barcelona: Wolters Kluwer Educación.

Currículum de l'àrea del medi natural, social i cultural. Decret 142/2007, de 26 de juny. DOGC núm.4915
http://www.xtec.es/estudis/primaria/06_curriculum_2007/coneixement_medi_pri.pdf

Annex I. Competències bàsiques .Currículum educació primària - Decret 142/2007 DOGC núm. 4915
http://www.xtec.es/estudis/primaria/06_curriculum_2007/competencies_pri.pdf